Lietas Nr. C24199015
Lietas arhīva Nr. C-0757-16/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2016. gada 23. februārī

Ogres rajona tiesa
tiesnesis A.Naglis
ar tiesas sēdes sekretāri K.Ūdrīti-Rāznu
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasības pieteikumā maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Aprakstošā daļa

[1] 2015. gada 8. decembrī Ogres rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – Prasītājs) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000. gada 25. augustā pusēm piedzima meita /pers. C/. Atbildētāja bērna uzturēšanā nepiedalās. Par Atbildētājas ienākumiem Prasītājam informācijas nav.

Norāda, ka nevēlas iesaistīties mediācijas procesā, kā arī nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu, Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Ministru kabineta 27.08.2013. noteikumiem Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", Civilprocesa likuma 1.pantu, 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu.

[1.3] Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam 108 EUR ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% no MK noteiktās minimālās mēneša darba algas meitas /pers. C/ uzturam. Ņemot vērā bērna intereses, uzturlīdzekļu piedziņu lūdz noteikt no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadības sasniegšanai, nosakot, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

[2] 2016. gada 12. janvārī tiesā saņemts Atbildētājas paskaidrojums uz prasību (lietas 14.-15.lapa), kurā Atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst, iebildumus iesniegs likumā noteiktajā kārtībā, vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

[3] Ņemot vērā Atbildētājas lūgumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu, tiesa atzina par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, par ko pusēm paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēstes uz deklarētajām dzīvesvietas adresēm (lietas 1.,16.lapa).

Prasītājs tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamata pilnā apmērā, lūdza apmierināt prasību. Papildus paskaidroja, ka kopš 2015.gada novembra meita dzīvo pie viņa, bet atbildētāja labprātīgi uzturlīdzekļus meitas uzturēšanai nemaksā.

Atbildētāja prasību neatzina, lūdza noraidīt. Papildus paskaidroja, ka viņa ir trešās grupas invalīde, bet ienākumi mēnesī ir tikai 65 EUR, tāpēc nav spējīga maksāt meitas uzturēšanai prasītājam uzturlīdzekļus.

Motīvu daļa

[4] Noklausījusies tiesas sēdē pušu sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi prasības pieteikumā un rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus, kā arī lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst maza apmēra prasību par pamatotu un apmierināmu.

[4.1] Lietā nav strīda par to, ka Prasītāja un Atbildētājs ir 2000. gada 25. augustā dzimušās nepilngadīgās /pers. C/ (turpmāk tekstā – Bērns) vecāki, ko apliecina arī dzimšanas apliecības kopija (lietas 10.lapa).

[4.2] Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Saskaņā ar Civillikuma 177.panta otro un trešo daļu vecāku pienākums ir rūpēties pa bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu.

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta otro daļu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Lietā nav strīda par to, ka puses dzīvo šķirti, ar Ogres rajona tiesas 2006. gada 16. oktobra spriedumu civillietā Nr.C24089706 (lietas 12.lapa) šķirta pušu laulība.

Lietā noskaidrots, ka Bērns dzīvo kopā ar Prasītāju un Bērna ikdienas aprūpi un uzraudzību šobrīd īsteno Prasītājs, savukārt Atbildētāja Bērna uzturēšanā nepiedalās.

[4.3] Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

No minētā likuma panta izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs ir saistīts ar vecāku spējām un mantas stāvokli.

[4.4] Savukārt saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Tāpēc tiesa atzīst, ka atbildētājas paskaidrojumi, ka viņai nav ienākumu, lai maksātu uzturlīdzekļu meitai , nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts noteic katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada

24. novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros, sākot ar 2016.gada 1.janvāri, ir 370,00 euro.

Tiesa konstatē, ka Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētājas uzturlīdzekļus Bērna uzturēšanai apmērā, kas nepārsniedz valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kura maksāšanas pienākumu nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, līdz ar to tiesa nevērtē pušu mantisko stāvokli un Bērna vajadzības.

Pamatojoties uz augstāk minēto, tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājam uzturlīdzekļus Bērna uzturam 111,00 EUR apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (*Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr.SKC-556*), piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā – 2015. gada 8. decembra, jo ar prasības celšanas brīdi Prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz Bērna pilngadības sasniegšanai, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 71. un 72.pantu pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas, bērnam pašam ir tiesības iesniegt prasību tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu.

[4.5] Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Prasītājs lūdza tiesu noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst, ka Bērna interesēs spriedumā nosakāma nekavējošā izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmo daļu par katru prasības pieteikumu maksājama valsts nodeva. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Ievērojot minēto, konkrētajā gadījumā prasības summa par uzturlīdzekļu piedziņu ir 1332,00 EUR un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu valsts nodeva maksājama 199,80 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā Prasītājs saskaņā ar likumu ir atbrīvots no tiesāšanās izdevumu samaksas, no Atbildētājas par labu valstij piedzenama valsts nodeva 199,80 EUR apmērā, kā arī par labu Tiesu administrācijai piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,26 EUR (lietas 2.lapa) apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa paredz, ka tiesa, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tāpēc tiesa, konstatējot tiesas sēdē, ka atbildētājai līdz 2016.gada 6.maijam ir piešķirta 3.invaliditātes grupa un viņas ienākumi ir 65 EUR mēnesī, nolēma atbrīvot atbildētāju pilnīgi no valsts nodevas 199,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu 6,26 EUR samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{27}panta otro daļu tiesas spriedumu lietās par maza apmēra prasībām lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 190., 193., 195. pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.^{26} un 250.^{27}pantu tiesa

nosprieda

apmierināt pilnībā maza apmēra prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 111,00 EUR , bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2015. gada 8. decembra līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļu maksājumi veicami kontā Nr./konts/.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Atbrīvot pilnīgi /pers. B/, personas kods /personas kods/, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas (2016. gada 23. februāra), iesniedzot apelācijas sūdzību Ogres rajona tiesā.

Tiesnesis A. Naglis